

ประเทศไทย  
THAILAND



การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย  
สำนักงานใหญ่ อาคารเลอคองคอร์ด

๒๐๒ ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๖๕๔-๑๒๒๒ (อัตรา ๘๐ เลขหมาย)

โทรสาร ๖๕๔-๑๒๒๐-๑

ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว

อาคารเลอคองคอร์ด ชั้น ๑๐

๒๐๒ ถนนรัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง

กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

โทร. ๖๕๔-๑๒๒๒ โทรสาร ๖๕๔-๑๓๖๑

๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. จันทร์-ศุกร์

เว้น วันหยุดนักขัตฤกษ์

อาคารราชดำเนินนอก

๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทร. ๒๕๒-๔๗๗๓ โทรสาร ๒๕๒-๔๗๗๔

๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ทุกวัน

[www.tat.or.th](http://www.tat.or.th)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) : [info1@tat.or.th](mailto:info1@tat.or.th)



ฟังข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรศัพท์  
รับข้อมูลท่องเที่ยวทางโทรสาร

๒๕๑-๐๔๒๒

(บริการ ๒๔ ชั่วโมง)



การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

# ท่องเที่ยว ราชบุรี



เที่ยวเมืองไทย ใจไปไม่รู้

ค้นจากหนังสือ

ปก : จิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม

**ร**าชบุรี ดินแดนวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ที่ราบต่ำ ลุ่มแม่น้ำแม่กลองอันอุดม แหล่งเพาะปลูกพืชผักผลไม้เศรษฐกิจนานาชนิด สู่พื้นที่สูงทิวเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวทางทิศตะวันตกจรดชายแดนไทย-พม่า

จากตำนานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทำให้สันนิษฐานได้ว่าราชบุรีเป็นหัวเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมากแห่งหนึ่งของแคว้นสุวรรณภูมิมาตั้งแต่สมัยที่พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดียได้เผยแผ่พุทธศาสนาเข้ามาในดินแดนแถบนี้ เมื่อราวปี พ.ศ. ๒๑๘ โดยแคว้นสุวรรณภูมินี้มีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่นครปฐมหรือที่สมัยนั้นเรียกกันว่า "ทวารวดี" ราชบุรียังเป็นแหล่งพบปะของพ่อค้าวานิชแต่ครั้งโบราณ ทั้งยังเป็นเมืองหน้าด่านที่ติดต่อกับพม่า ราชบุรีจึงเป็นดินแดนที่หลากหลายชาติพันธุ์และกลุ่มชนที่สุดแห่งหนึ่ง

ราชบุรีในวันนี้จึงเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจมากมายทั้งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน วิถีชีวิต วัฒนธรรม งานหัตถกรรมเครื่องปั้น เครื่องหล่อ หอถักจักสาน ถ้ำธารบา และธรรมชาติที่งดงามท้าทายทายการมาเยือนของผู้คนจากทุกมุมโลก

จังหวัดราชบุรีมีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ ๕,๑๙๖ ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอคือ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านโป่งและกิ่งอำเภอบ้านคา

#### อาณาเขต

ทิศเหนือ

ติดต่อจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้

ติดต่อจังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันออก

ติดต่อจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และนครปฐม

ทิศตะวันตก

ติดต่อประเทศสหภาพพม่า

#### การเดินทาง

รถยนต์

- เส้นทางสายเก่า สายเพชรเกษม ทางหลวงหมายเลข ๔ ผ่านบางแค-อ้อมน้อย-อ้อมใหญ่-นครชัยศรี-นครปฐม-ราชบุรี

- เส้นทางสายใหม่ เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๓๘ จากกรุงเทพฯ-พุทธมณฑล-นครชัยศรี เข้าถนนเพชรเกษมบริเวณอำเภอนครชัยศรีก่อนถึงตัวเมืองนครปฐมประมาณ ๑๖ กิโลเมตร จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมืองราชบุรี

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ไปจังหวัดราชบุรีทุกวัน วันละหลายเที่ยว ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โทร. ๔๓๔-๕๕๕๗-๘ (รถธรรมดา) และ ๔๓๕-๑๑๙๙-๒๐๐ (รถปรับอากาศ) และที่จังหวัดราชบุรี บริษัทราชบุรีกลุ่ม ๗๖ จำกัด โทร. (๐๓๒) ๓๓๘๔๓๙, ๓๒๒๗๗๖, ๓๒๕๑๕๒

นอกจากนี้จากสถานีขนส่งราชบุรีมีรถโดยสารไปยังจังหวัดใกล้เคียงคือ นครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสงคราม และเพชรบุรี

รถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย มีบริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพง และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมงติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่หน่วยบริการเดินทาง สถานีรถไฟกรุงเทพฯ โทร. ๒๒๓-๗๐๑๐, ๒๒๓-๗๐๒๐ หรือ ๑๖๙๐ สถานีรถไฟธนบุรี โทร. ๔๑๑-๓๑๐๒ และสถานีรถไฟราชบุรี โทร. (๐๓๒) ๓๓๗๐๐๒

## ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่างๆ ของจังหวัดราชบุรี

วัดเพลง	๑๕ กิโลเมตร
ดำเนินสะดวก	๕๐ กิโลเมตร
บางแพ	๒๒ กิโลเมตร
โพธาราม	๒๖ กิโลเมตร
บ้านโป่ง	๔๒ กิโลเมตร
จอมบึง	๓๐ กิโลเมตร
สวนผึ้ง	๖๐ กิโลเมตร
ปากท่อ	๒๒ กิโลเมตร

## สถานที่ที่น่าสนใจ อำเภอเมือง

**ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง** อยู่ในบริเวณกรมการทหารช่างราชบุรี ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๖๐๐ เมตร เป็นหลักเมืองเก่าที่สร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

**พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี** ตั้งอยู่ริมถนนนคร เดิมตำบลหน้าเมือง ใกล้กับหอนาฬิการิมแม่น้ำแม่กลอง อาคารพิพิธภัณฑสถานเคยใช้เป็นศาลากลางจังหวัดมาก่อน สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ และได้รับการบูรณะเพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับราชบุรีในทุกด้าน อาทิ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา ธรณีวิทยา ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรี เช่น ลาวโซ่ง กะเหรี่ยง และไทยยวน รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โบราณวัตถุที่โดดเด่นนอกจากพระแสงดาบราชศาสตราประจำมณฑลราชบุรีแล้ว ยังมี พระโศภิตสัตว์อวโลกิเตศวรแปลงรัศมี ศิลปะขอมแบบบาเยน เป็น ๑ ใน ๕ องค์ที่ขุดพบในประเทศไทย ที่มีสภาพสมบูรณ์งดงามที่สุด พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่

เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. ยกเว้นวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม ชาวไทย ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท สอบถามรายละเอียดโทร. (๐๓๒) ๓๒๑๕๑๓

**หลวงพ่อกันจันท์** ประดิษฐานอยู่ที่วัดช่องลม ใกล้บริเวณเมืองเก่า ริมถนนนคร เดิมใจกลางเมืองราชบุรี เป็นพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร สร้างด้วยโลหะทองคำสัมฤทธิ์ ส่วนล่างแกะสลักจากไม้จันทน์ซึ่งเป็นไม้เนื้อหอม สูงประมาณ ๒.๒๖ เมตร เป็นที่เคารพนับถือกันมาก

**วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร** หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดหน้าพระธาตุ เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี จากคำร่ายที่ปรากฏที่องค์พระปรางค์และกำแพงแก้วที่มีพระพุทธรูปประทับในซุ้มเรือนแก้วรอบวัด อันเป็นลักษณะตามแบบศิลปะบาเยนของขอม ทำให้ทราบว่ ภายหลังจากเมืองทวารวดีที่คุบัวเริ่มเสื่อมลง ศูนย์กลางชุมชนได้ย้ายมาอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองซึ่งตรงกับช่วงที่ขอมเริ่มขยายอิทธิพลมาถึงราชบุรีและเพชรบุรีพอดี คือ ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๘ และหลังจากสมัยขอมแล้วจึงได้มีการดัดแปลงสถานที่แห่งนี้มาเป็นวัดในพุทธศาสนา ปัจจุบันองค์พระปรางค์มีความสูง ๒๔ เมตร ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมบริเวณฐานระเบียงมีทางเดินได้รอบ ที่วิหารคตรอบลานพระปรางค์ มีพระพุทธรูปศิลาสมัยทวารวดี สมัยลพบุรีและสมัยอยุธยาประดิษฐานอยู่โดยรอบ มีบันไดและช่องคูหาเข้าไปถึงองค์พระปรางค์ได้

**วัดหนองหอย** เป็นที่ตั้งของพระวิหารพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์กวนอิม ตั้งอยู่บนยอดเขาในเขตตำบลเขาเหล็ก ห่างจากตัวจังหวัดราชบุรีประมาณ ๒๒ กิโลเมตร ไปตามเส้นทางถนนสายเขาสูง-เบิกไพรประมาณ ๕ กิโลเมตร รถยนต์สามารถขึ้นไปถึงบริเวณวิหารได้

**เมืองโบราณบ้านคูบัว** ตั้งอยู่ที่ตำบลคูบัว ทางเข้าวัดโขลงสุวรรณคีรี ห่างจากตัวเมืองราชบุรีไปทางทิศใต้ตามถนนท้าวอู่ทองประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณสถานที่ขุดค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีหลาย



อย่างที่ดีให้เห็นว่า ดินแดนราชบุรีแห่งนี้ แต่เดิมเคยเป็นเมืองท่าที่เจริญรุ่งเรืองในยุคทวารวดี สถาปัตยกรรมในเมืองโบราณคูบัวได้รับอิทธิพลทางด้านศิลปะจากช่างสมัยราชวงศ์คุปตะ ประเทศอินเดีย โดยมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองในประเทศไทยมามากกว่า ๑,๐๐๐ ปี ส่วนโบราณวัตถุสำคัญต่าง ๆ ที่ค้นพบโดยเฉพาะเศียรพระพุทธรูปสมัยโบราณ จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี และบางส่วนเก็บรักษาไว้ที่วัดโขลงสุวรรณคีรี

**ศูนย์สืบทอดศิลปผ้าจาก ราชบุรี** อยู่ที่ตำบลคูบัว เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปผ้าจากไทยวนเก็บรักษาตัวอย่างผ้าจากที่มีลวดลายดั้งเดิม มีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้เปิดดูประวัติและเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากนี้มีการสาธิตการทอผ้าและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๘.๐๐ น.

**พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช** ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแก่นจันทน์ ริมถนนเพชรเกษม นอกจากจะเป็นอนุสรณ์สถานเพื่อสักการะและรำลึกถึงพระองค์ท่านแล้ว บริเวณโดยรอบยังได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอีกด้วย

**เขาแก่นจันทน์** เดิมชื่อเขาจันทน์แดง มีความสูงประมาณ ๑๔๑ เมตร เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด มีถนนตัดขึ้นไปถึงยอดเขา บนยอดมีวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปโรคนไตรยชัยวัฒน์จตุรทิศ หรือ ที่ชาวบ้านเรียกว่า "พระสี่มุมเมือง" เป็นพระ ๑ ใน ๔ องค์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น แล้วพระราชทานไปประดิษฐานไว้ ณ เมืองต่าง ๆ สี่เมืองได้แก่ ราชบุรี ลำปาง สระบุรี และพัทลุง

**วัดเขาวัง** ตั้งอยู่บนเขาสดตนาถ ซึ่งเป็นภูเขาสูงชัน สูงประมาณ ๔๔ เมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๒ กิโลเมตร มีทางรถยนต์ขึ้นถึงยอดเขา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังบนเขานี้เมื่อ พ.ศ.๒๔๑๖ เช่นเดียวกับที่สมเด็จพระ

พระนารายณ์มหาราชทรงรับสั่งให้สร้างนารายณ์ราชนิเวศน์ ที่เมืองลพบุรี แต่พระองค์ได้เคยเสด็จไปประทับเพียงครั้งเดียวเมื่อพ.ศ. ๒๔๒๐ เพื่อออกรับราชทูตโปรตุเกส หลังจากนั้นไม่ได้เสด็จไปประทับอีกเลยจนตลอดรัชกาล ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๗ โปรดเกล้าฯ อุทิศให้เป็นธรณีสงฆ์ ซึ่งมีผู้มีศรัทธาได้ซ่อมแซมบางส่วนดัดแปลงตึกต่าง ๆ เป็นโบสถ์ กุฏิสงฆ์ และต่อมาได้ยกขึ้นเป็นวัดในที่สุด

**เขาลง** อยู่ในเขตตำบลอ่างทอง บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี มักมีผู้มานมัสการองค์พระนับเป็นเวลากว่า ๒๐๐ ปีมาแล้ว

**เขาน้อย** อยู่เลยเขาลงไปตามถนนเพชรเกษม ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เป็นสถานที่ตั้งของวัดเขาน้อยเทียมนววรรคอันเป็นวัดเก่าแก่ พระอุโบสถหลังเก่าสร้างด้วยศิลาแลงทั้งหลัง ภายในอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป ๒ องค์ ประทับนั่งหันหลังให้กัน ทำด้วยศิลาแลงชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อเขาน้อย ซึ่งเชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์

## อำเภอดำเนินสะดวก

**ตลาดน้ำดำเนินสะดวก** เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากของราชบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 80 กิโลเมตร ในราวปี พ.ศ. ๒๔๐๙ รัชกาลที่ ๔ โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองดำเนินสะดวกระยะทางกว่า ๓๒ กิโลเมตร เชื่อมแม่น้ำแม่กลองที่บางนกแขวกกับแม่น้ำท่าจีนที่ประตูน้ำบางยาง และมีคลองย่อยเล็ก ๆ มากมาย ทำให้ชาวบ้านในราชบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร สามารถติดต่อกันทางน้ำได้สะดวก

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เปิดตัวสู่สายตาชาวโลกในฐานะแหล่งท่องเที่ยวครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๑๐ ในภาพของตลาดลอยน้ำที่คราคร่ำไปด้วยเรือพายลำย่อม บรรทุกสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ พ่อค้าแม่ค้าสวม

เสื้อผ้าโทนสีเข้มแบบชาวสวน ใส่หมวกอบใบลาน พายเรือขายแลกเปลี่ยนสินค้าในยามที่เส้นทางคมนาคมทางน้ำเป็นหัวใจหลัก ปัจจุบันตลาดน้ำดำเนินสะดวกเริ่มต้นค้าขายกันตั้งแต่เช้าตรู่ไปจนถึงช่วงประมาณ ๑๑.๐๐ น.

### การเดินทางไปตลาดน้ำดำเนินสะดวก

**รถยนต์** จากกรุงเทพฯสามารถเดินทางไปตลาดน้ำดำเนินสะดวกได้สองเส้นทางคือ

1. เดินทางไปตามถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข ๔) ผ่านบางแค สวนสามพราน นครชัยศรี นครปฐม เลี้ยวซ้ายที่ ๘๓ ไปเล็กน้อยจะพบแยกบางแพ เลี้ยวซ้ายมือไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๕ อีกประมาณ ๒๕ กิโลเมตร แยกขวาอีก 1 กิโลเมตร

2. เดินทางไปตามสายธนบุรี-ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข ๓๕) ระยะทาง ๖๓ กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒๖ ผ่านตัวเมืองสมุทรสงคราม เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๓๒๕ ไปประมาณ ๑๒ กิโลเมตรถึงทางเข้าตลาดน้ำซึ่งอยู่ก่อนถึงสะพานพระราม ๒๐๐ เมตรและ แยกซ้ายไปอีก 1 กิโลเมตร

**รถประจำทาง** มีรถโดยสารปรับอากาศสายกรุงเทพฯ-ดำเนินสะดวกออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี เทียบรถออกตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. ถึงปากทางเข้าตลาดน้ำดำเนินสะดวก ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง จากนั้นสามารถโดยสารรถสองแถวเข้าไปถึงตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นระยะทางอีก 1 กิโลเมตร สอบถามสถานีขนส่งสายใต้ โทร. ๔๓๕-๑๑๙๙, ๔๓๕-๑๒๐๐

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปกับรถโดยสารสายอื่นได้ เช่น สายกรุงเทพฯ-ราชบุรี, กรุงเทพฯ-เพชรบุรี(สายเก่า) แล้วลงตรงสี่แยกบางแพ ต่อจากนั้นต่อรถสองแถวซึ่งวิ่งระหว่างทางแยกบางแพไปดำเนินสะดวก มีรถออกทุก ๑๐ นาที

**วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม** ตั้งอยู่ที่ตำบลแพรวพวย หากเดินทางมาจากบางแพ วัดอยู่ก่อนถึงแยกดำเนินสะดวก ๑๐ กิโลเมตร ด้านขวามือภายในวัดเก็บรักษาพระพุทธรูปหยกปางต่างๆ มีอุทยานการศึกษาในบริเวณสวนป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ พื้นที่ราว ๒๐๐ ไร่ และได้รับรางวัลสวนป่าดีเด่นจากกรมป่าไม้ ประจำปี ๒๕๓๙ นอกจากนี้ยังเป็นสำนักเรียนภาษาบาลีประจำจังหวัด มีนิตยสารเกี่ยวกับพระบรมสารีริกธาตุ และสอนวิปัสสนาสำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ สอบถามรายละเอียด โทร. (๐๓๒) ๒๕๔๖๕๐, ๒๕๓๓๕๒ หรือดูเว็บไซต์ของวัด [www.concentration.org](http://www.concentration.org)

### อำเภอบ้านโป่ง

ในอดีตสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ บ้านโป่งเคยเป็นค่ายทหารญี่ปุ่น เป็นจุดเริ่มต้นทางรถไฟสายมรณะ ณ สถานีรถไฟหนองปลาตุก ก่อนผ่านเข้าสู่กาญจนบุรี เพื่อขยายกำลังไปสู่พม่า ปัจจุบันเป็นแหล่งอุตสาหกรรมประกอบรถบัสที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งจนได้รับขนานนามว่า "ดีทรอยต์เมืองไทย"

**พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง** ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านม่วง จากตัวเมืองราชบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข ๔ แยกเข้าอำเภอบ้านโป่งผ่านทางหลวงหมายเลข ๓๐๙๙ โคกสูง-เบิกไพร จากนั้นข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลองไปเพียงเล็กน้อยก็จะถึงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง เป็นแหล่งค้นคว้าประวัติความเป็นมาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นชาวมอญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากโบราณวัตถุ คัมภีร์ใบลาน ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่นับบอกถึงมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจแล้ว ยังให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของลุ่มน้ำแม่กลองในอดีต ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมของชุมชนบ้านม่วงกับชุมชนในเขตอำเภอบ้านโป่งและอำเภोधิธาาราม

พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วงนี้เปิดให้เข้าชมในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. โดยไม่เก็บค่าเข้าชม หากสนใจเข้าชมเป็นหมู่คณะควรติดต่อล่วงหน้าหรือทำหนังสือเรียนเจ้าอาวาสวัดม่วง สอบถามรายละเอียด โทร. (๐๓๒) ๓๗๒๕๔๘

**บึงกระจับ** เป็นบึงน้ำขนาดใหญ่มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในเขตอำเภอบ้านโป่งและอำเภอโพธาราม จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๒๓ ก่อนถึงอำเภอบ้านโป่งประมาณ ๓ กิโลเมตร จะเห็นวัดบึงกระจับอยู่ทางขวามือ เข้าไปประมาณ ๑ กิโลเมตร บึงกระจับแห่งนี้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก

## อำเภอโพธาราม

**พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดขนอน** เป็นโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่ห่างจากตัวอำเภอโพธารามประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ผู้ก่อตั้งโครงการอนุรักษ์หนังใหญ่คือ ท่านพระครูศรีธาสุทร อดีตเจ้าอาวาสวัดขนอน ลักษณะเป็นเรือนไทยเก็บรักษาตัวหนังใหญ่ ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นการละเล่นชั้นสูงจำนวน ๓๑๓ ตัวในสภาพสมบูรณ์ นับเป็นวัดเดียวในประเทศไทยที่ยังมีหนังใหญ่เหลือให้ชมได้อย่างครบชุดเช่นนี้ และยังคงมีการจัดการแสดงหนังใหญ่สืบทอดต่อกันมา นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการประวัติความเป็นมาของหนังใหญ่ และกรรมวิธีการแกะสลักตัวหนังใหญ่ ทางวัดได้จัดแสดงเชิดหนังใหญ่ทุกวันเสาร์เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น. เพียงรอบเดียวโดยนักเรียนจากโรงเรียนวัดขนอน สำหรับวันธรรมดาโปรดติดต่อล่วงหน้าโดยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เจ้าอาวาสวัดขนอน โทร. (๐๓๒) ๒๓๓๓๘๖

**จิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม** ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตากุด อยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข 4 ประมาณ ๒๒ กิโลเมตร

และแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๐ อีก ๑ กิโลเมตร เป็นวัดมอญสร้างขึ้นโดยพระยามอญ มีอายุกว่า ๒๐๐ กว่าปี แต่เดิมเรียกว่า "วัดกลาง" หรือ "เกียไต้" รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชทานนามใหม่ว่า "วัดคงคาราม" ประกอบด้วยพระอุโบสถ มีเจดีย์ทรงรามัญ ๗ องค์รายรอบ ภายในอุโบสถมีพระประธาน แก่นไม้ทำด้วยศิลาแลงและปิดทองฐานชุกชีทำเป็นบัวคว่ำบัวหงาย และภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือละเอียดอ่อน ภาพแต่ละภาพเหมือนถ่ายทอดจากต้นแบบที่มีชีวิตจริงเขียนขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นภาพพุทธประวัติตอนต่าง ๆ ที่หาชมยาก นอกจากนี้ยังมีกุฏิเรือนไทย ๙ ห้อง ปัจจุบันจัดให้เป็นพิพิธภัณฑสถานบ้านรวบรวมวัตถุเก่าแก่ซึ่งเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา สอบถามรายละเอียด โทร. (๐๓๒) ๒๓๑๗๗๐

**ค่ายหลวงบ้านไร่** เป็นค่ายเสือป่าในอดีต ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตากุด ห่างจากที่ว่าการอำเภอโพธารามประมาณ ๗ กิโลเมตร รัชกาลที่ ๖ เคยเสด็จมาฝึกอบรมเสือป่าภาคปฏิบัติ เช่น ฝึกซ้อมรบ ฝึกชุดสนามเพลและหัดเพลงอาวุธ ฯลฯ ณ ที่แห่งนี้ถึง ๔ ครั้ง หม่อมหลวงปิ่น มาลากุลและทางราชการเห็นว่าสถานที่แห่งนี้มีความสำคัญจึงได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๖ ผู้ให้กำเนิดกิจการลูกเสือไทย ณ ค่ายหลวงบ้านไร่แห่งนี้เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น. สอบถามรายละเอียด โทร. (๐๓๒) ๒๓๒๘๒๘

**ค้างคาวเขาค้างพราน** อยู่ที่ตำบลเตาปูน ห่างจากตัวอำเภอโพธารามไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๙ กิโลเมตร ถ้ามาจากตัวเมืองราชบุรี ใช้เส้นทางเขา-เบิกไพรไปประมาณ ๑๗ กิโลเมตร บริเวณเขาค้างพรานมีถ้ำที่สวยงามคือ "ถ้ำพระนอน" มีพระพุทธรูปภายในถ้ำมากกว่าร้อยองค์และมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ มีความยาวถึง ๙ เมตร แต่สิ่งที่สร้างชื่อให้เขาค้างพราน คือ ผงค้างคาวนับล้านตัว ที่รูกันบินออกจากถ้ำพวยพุ่งเป็นสายสีดำ นานนับชั่วโมงทุกเย็นในช่วงใกล้พลบค่ำ ประมาณ ๑๘.๐๐ น.



ในช่วงฤดูร้อนฝูงค้างคาวจะบินไปทางทิศตะวันออก ในช่วงฤดูหนาวฝูงค้างคาวจะบินไปทางทิศตะวันตก

**ถ้าสาริกา** อยู่ในเขตตำบลธรรมเสน จากเขาช่องพรานจะมีทางแยกซ้ายมือไปอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จะเห็นภูเขาสูงเล็กๆ อันเป็นที่ตั้งของถ้าสาริกาซึ่งมีความสวยงาม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อเมื่อคราวเสด็จประพาส และทรงสลักพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ไว้บริเวณปากถ้ำ

### อำเภอจอมบึง

**ถ้าฤๅษีเขา** ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะพลับพลา ห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๗ (สายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง) ประมาณ ๘ กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาไปยังถ้ำ เป็นสถานที่ซึ่งพบร่องรอยศิลปทวารวดีที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง คือพระพุทธรูปนั่งห้อยพระบาทจำหลักติดผนังถ้ำที่รู้จักกันทั่วไปว่า พระพุทธรูปถ้ำฤๅษีเขา ในรูปลักษณะศิลปทวารวดีที่ดูแปลกตา มีงานนมัสการเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ บริเวณเทือกเขานี้ยังมีถ้ำระฆัง และเขาพระบาท ซึ่งมีรอยพระพุทธรูปบนยอดเขาและเป็นจุดชมวิวกว้างทัศนเทือกเขา

**ถ้ำเขาบิน** ตั้งอยู่ในเทือกเขาบิน อยู่ห่างจากจังหวัดไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๐๘๗ (สายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง) ระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายมือเข้าไปประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยวิจิตรตระการตา ที่มาของชื่อถ้ำ เชื่อว่ามาจากหินงอกย้อยเป็นรูปพญานาคหรือกิ้งกือสง่างาม จึงได้ชื่อว่าถ้ำเขาบิน และยังมีบ่อน้ำแร่เล็กๆ ที่ชาวบ้านเชื่อว่า เป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ในถ้ำมีการจัดระเบียบทางเดินอย่างดีและจัดแสงไฟตามกลุ่มหินย้อยต่าง ๆ เพื่อเสริมจินตนาการให้แก่ผู้มาเที่ยวชม

สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง ตั้งอยู่เชิงเขาประทับช้าง ตรง

ข้ามปากทางเข้าถ้ำเขาบิน เป็นสวนปารมรินทร์ รวบรวมพรรณไม้ในวรรณคดีหายากหลายชนิด โดยเฉพาะในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายนจะเป็นช่วงที่ดอกออร์พิมบานสะพรั่งสีขาวบริสุทธิ์ เหมาะเป็นที่พักผ่อนและศึกษาธรรมชาติพันธุ์ไม้

**ถ้ำจอมพล** อยู่ห่างจากถ้ำเขาบินไป ๑๑ กิโลเมตร ในบริเวณสวนรุกขชาติ มีฝูงลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก เดิมมีชื่อว่า “ถ้ำมูจลินทร์” เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถได้เสด็จประพาสถ้ำนี้ทรงพอพระทัยความงามของหินงอกหินย้อยโดยเฉพาะหินย้อยผาวิจิตร ที่เหมือนรูหัวหมอนหรือรูปนบนำของจอมพล จึงทรงพระราชทานนามถ้ำใหม่ว่า “ถ้ำจอมพล” นอกจากหินงอกหินย้อยที่สวยงามแล้ว ยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ซึ่งมีงานฉลองเป็นประจำทุกปีในหน้าแล้ง

### อำเภอสวนผึ้ง

สวนผึ้งเป็นอำเภอบนพื้นที่สูงในโอปล้อมของขุนเขาชิตายแดนไทย-พม่า จึงมีสภาพอากาศที่เย็นสบายคล้ายกับภาคเหนือ และอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร แค่นี้ระยะเวลาขับรถประมาณ ๒ ชั่วโมง

**โป่งยุบ** ตั้งอยู่ที่บ้านท่าเคย ก่อนถึงตัวอำเภอสวนผึ้ง ๕ กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายไปอีกประมาณ ๕ กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะแปลกตา ในเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ เกิดจากการยุบตัวของแผ่นดินทำให้เกิดลักษณะโตรกผาดคล้ายกับแพะเมืองผีจังหวัดแพร่

**พิพิธภัณฑ์ภโวทัย** หรือ สวนภูมิปัญญาชาวบ้าน จากหน้าสถานีตำรวจสวนผึ้งแยกซ้ายไปประมาณ ๒ กิโลเมตร ผ่านวัดสวนผึ้งแล้วแยกขวาข้ามสะพานไปก็จะถึงพิพิธภัณฑ์ซึ่งอยู่ทางซ้ายมือ ลักษณะเป็นเรือนไทยประยุกต์ รวบรวมวัตถุโบราณในอดีต รถม้า รวมทั้งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับของไทยชนิดต่าง ๆ เปิดให้เข้าชมทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐

น.-๑๗.๐๐ น. และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท ชาวต่างประเทศ ๕๐ บาท มีบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว ติดต่อสอบถาม โทร. (๐๓๒) ๒๒๑๑๘๙, ๐๑-๔๘๖-๔๘๐๔

**บ่อพุร้อนโป่งกระทิง** เดินทางไปตามถนนสายโป่งกระทิง-พุร้อนประมาณ ๑ กิโลเมตรจะเห็นป้ายเลี้ยวเข้าไปอีก ๑ กิโลเมตร เป็นบ่อพุร้อนขนาดเล็ก กว้างประมาณ ๕ เมตร เมื่อยืนล้อมรอบบ่อและช่วยกันประมือหรือเคาะทำเสียงดัง น้ำในบ่อจะผุดเป็นฟองขึ้นมาเหนือผิวน้ำ ไกล่กันมีบ่อน้ำเล็ก ๆ สำหรับอาบน้ำร้อนได้

**ธารน้ำร้อนบ่อคลึง** เดินทางจากตัวอำเภอสวนผึ้งไปประมาณ ๕ กิโลเมตร จะพบแยกเข้าสู่ธารน้ำร้อนบ่อคลึงตรงไปอีก ๑๐ กิโลเมตร บ่อคลึงเป็นธารน้ำร้อนธรรมชาติที่มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาตะนาวศรี จะมีน้ำไหลอยู่ตลอดปี เป็นน้ำร้อนบริสุทธิ์ อุณหภูมิของน้ำประมาณ ๑๒๐-๑๓๖ องศาฟาเรนไฮต์ ในช่วงฤดูหนาวยามเช้าไอน้ำร้อนจะลอยกรุ่นเป็นหมอกสวยงาม มีบ่อน้ำร้อนและสระน้ำสำหรับอาบน้ำร้อนธรรมชาติ วันจันทร์-ศุกร์เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. วันเสาร์-อาทิตย์เปิดเวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าผ่านประตู ๕ บาท สอบถามรายละเอียดโทร (๐๓๒) ๓๒๙๐๒๕

**น้ำตกเก้าโจน** หรือ น้ำตกเก้าชั้น ตั้งอยู่ที่บ้านผาปก เลยจากธารน้ำร้อนบ่อคลึงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร มีความสูง ๙ ชั้นตกจากหน้าผาสูงกลางหุบเขา ปริมาณน้ำจะมากในชั้นบน ๆ จากบริเวณลานจอดรถเดินเท้าต่อไปอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร จะถึงบริเวณน้ำตกชั้นล่าง ซึ่งสามารถเดินเท้าขึ้นไปถึงชั้นสุดท้ายได้ระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ชั่วโมง

**ไร่กุหลาบอุรวดี** อยู่เลยจากน้ำตกเก้าชั้นไปอีก โดยเดินทางจากตัวอำเภอสวนผึ้งประมาณ ๑๙ กิโลเมตร แล้วแยกไปทางบ้านห้วยน้ำใสอีกประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นไร่เอกชนซึ่งปลูกกุหลาบต่างประเทศพันธุ์ต่าง ๆ และไม้ดอกหลายชนิดกลางหุบเขา เทียวชมได้ตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวจะงดงามเป็นพิเศษ

## งานเทศกาล และงานประเพณี

**งานเทศกาลอุณหวน และตลาดน้ำดำเนินสะดวก** จัดขึ้นในราวเดือนมีนาคม-เมษายนของทุกปี เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะอุณหวนซึ่งมีปลูกกันมากในอำเภอดำเนินสะดวก อุณหวนดำเนินสะดวกได้ชื่อว่ามีรสหวาน อร่อย นอกจากจะมีนิทรรศการ การแสดงผลผลิตอุณหวนที่มีคุณภาพแล้วยังมีสินค้าทางการเกษตรอื่นๆ ให้ซื้อหาในราคาถูกอีกด้วย เช่น มะพร้าวน้ำหอม ส้มโอ ลิ้นจี่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการประกวดธิดาอุณหวน การประกวดสินค้าทางการเกษตร

**ประเพณีกินข้าวห่อ หรือ อั้งหมีทอง** เป็นพิธีสู่ขวัญจัดขึ้นในช่วงเดือนเก้า ชาวกระเหรี่ยงถือว่าเดือนเก้าเป็นเดือนไม่ดี บรรดาวิญญาณชั่วร้ายจะออกหากินและกิน"ขวัญ"ทำให้เจ็บป่วยหรืออาจถึงแก่ชีวิต พิธีนี้นิยมจัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ แต่ถ้าบางบ้านไม่สะดวกก็เปลี่ยนเป็นวันอื่นก็ได้ในเดือนเก้า ในพิธีมีการ "ต้มข้าวห่อ" เลี้ยงกัน ข้าวห่อ คือ ข้าวเหนียวห่อเป็นกรวย แล้วนำมาต้มให้สุกคล้ายขนมจ้าง สมัยก่อนเวลารับประทานใช้จมน้ำผึ้ง ปัจจุบันใช้จิ้มมะพร้าวชูด ในวันต้มข้าวห่อนี้จะมีพิธีสู่ขวัญด้วย เริ่มด้วยการเคาะไม้เป่าแคน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จากนั้นผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัวจะใช้เชือกแดงผูกข้อมือให้ลูกหลานเพื่อความเป็นสิริมงคล

## สินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก

**โอ่งมังกรและเครื่องเคลือบดินเผา** ผลิตจากดินคุณภาพดีในราชบุรี นอกจากโอ่งลายมังกร ยังมีเครื่องปั้นดินเผาสำหรับตกแต่งบ้านอีกมาก โรงงานและร้านค้าอยู่ในตัวเมืองราชบุรี จำนวนมากกว่า ๔๐ แห่ง

**ผ้าขึ้นดินเจก** หัตถกรรมประณีตของชาวไทยวน ชมและซื้อหาได้ที่ศูนย์สืบทอดศิลป์จากวัดแคทราย ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๘ กิโลเมตร

**ผ้าขาวม้า** ที่ได้รับความนิยมได้แก่ ผ้าขาวม้าคนยวน สีสนสวยงาม



ทอลวดลายยอดเยี่ยมในหมู่ชาวยวนหาซื้อได้ที่ตำบลคูบัว และ ผ้าขาวม้าบ้านไร่ ผลิตจากฝ้ายคุณภาพดี มีสีสันทอลวดลายตาหมากรุก ปัจจุบันทำด้วยเครื่องจักรแต่คุณภาพยังดีเช่นเดิม มีจำหน่ายทั่วไปตามร้านค้า

**ย่ามกะเหรี่ยง** เป็นผลงานที่เกิดจากการทอขึ้นใช้เองของชาวไทยตะนาวศรี มีจำหน่ายที่หมู่ ๑ ตำบลบ้านบึง กิ่งอำเภอบ้านคา

**ผลิตภัณฑ์นมสด** จังหวัดราชบุรี มีชื่อเรื่องผลิตภัณฑ์นมสดมานาน ดำเนินงานโดยสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) เป็นนมสดที่มีคุณภาพและราคาถูก สามารถซื้อได้ทั่วไป และที่ศูนย์จำหน่ายของสหกรณ์ฯ ริมถนนเพชรเกษม ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม

**ผัก ผลไม้** ได้แก่ หัวผักกาดหวาน-เค็ม ผลิตที่หมู่ที่ ๒ ตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม หาซื้อได้ทั่วไป เช่น ร้านแม่ฮวย (เซลล์ชวนชิม) อุ่นหวานดำเนินสะดวก มีจำหน่ายทั่วไปในตัวจังหวัด และที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก มะม่วงวัดเพลง พันธุ์หนังกกลางวัน มันอร่อย โดยเฉพาะที่มาจาก "ไร่ทองสามสี" หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดเพลง อำเภอวัดเพลง

**เทียนอบนุ่น** มีแหล่งผลิตที่ อำเภอโพธาราม เช่น ที่นอนจารุภัณฑ์ ถนนเพชรเกษม หมู่ที่ ๓ ตำบลคณานุกูล ถนนเพชรเกษม หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านเลือก โรงงานสุพร หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านเลือก

**ตุ๊กตาผ้า** ที่ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวกเป็นแหล่งหัตถกรรมที่มีฝีมือลือชื่ออีกแห่งหนึ่งด้านตุ๊กตาผ้าเป็นรูปสัตว์ และผลไม้ต่างๆ ไว้สำหรับประดับทั้งในบ้านและในรถ

**ตะโกดัด และไม้แคระ** ตั้งอยู่ที่ริมถนนสายเขาเง-เบิกไพร หมู่ที่ ๗ ตำบลเขาแร้ง อำเภอเมืองราชบุรี ซึ่งมีให้เลือกซื้อหามากมายและส่งให้ถึงทั่วประเทศ

**เขียงไม้มะขามและตุ๊กตา** มีแหล่งผลิตและจำหน่ายที่บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม ริมถนนเพชรเกษม ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๑๖ กิโลเมตร และที่ตำบลดอนสัง อำเภอดำเนินสะดวก

**เครื่องทองเหลือง** สินค้าที่ผลิต คือ ผลิตภัณฑ์ทองเหลืองต่างๆ เครื่องประดับ กระดิ่งผูกคอวัว เป็นต้น ติดต่ได้ที่หมู่บ้านเขาลอยมูลโค หมู่ที่ ๗ ตำบลดอนตะโก อำเภอเมือง อยู่ห่างจังหวัดประมาณ ๖ กิโลเมตร

**แคนลาย และขลุ่ย** เป็นผลิตภัณฑ์งานฝีมือของชาวบ้าน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี ที่ทำมานานมีรูปแบบต่างๆ ที่สวยงามมีสถานที่ผลิตและจำหน่ายที่ถนนคหกร ข้างสถานีรถไฟราชบุรี ตำบลหน้าเมือง และอำเภอเมืองราชบุรี

## ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยวราชบุรี

แบบ ๒ วัน ๑ คืน

(ดำเนินสะดวก-โพธาราม-จอมบึง-สวนผึ้ง)

### วันแรก

- |                |  |
|----------------|--|
| เช้า           | - ตลาดน้ำดำเนินสะดวก                           |
| สาย (๑๐.๐๐ น.) | - ชมสาธิตการเซตหนังใหญ่ (เฉพาะวันเสาร์)        |
|                | - แวะชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง               |
|                | - แวะซื้อตุ๊กตาผ้าบ้านสิงห์                    |
| เที่ยง         | - มื้อเที่ยงริมแม่น้ำแม่กลองหรือในเมืองราชบุรี |
|                | - แวะชมซื้อผ้าชิ้นดินจากชาวยวน                 |
| บ่าย           | - เดินทางสู่สวนผึ้ง ระหว่างทางแวะถ้ำเขาบิน     |
|                | - อาบน้ำแร่ที่บ่อคลึง                          |
| เย็น           | - เข้าสู่วัดพัก อ.สวนผึ้ง                      |

### วันที่สอง

- |      |                                      |
|------|--------------------------------------|
| เช้า | - ชมไร่กุหลาบอุษาวดี                 |
|      | - ชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านนาโวทัย        |
| บ่าย | - ชมพระพุทธรูปสมัยทวารวดีที่เขางู    |
|      | - นมัสการเจ้าแม่กวนอิม ที่วัดหนองหอย |

- เย็น (๑๗.๓๐ น.) - รอชมค้างคาวนับล้านออกจากถ้ำ ที่วัดเขา  
ช่องพราน  
- เดินทางกลับกรุงเทพฯ

### แบบไปเช้าเย็นกลับ เส้นทางวงรอบเล็ก

(ดำเนินสะดวก-เมืองราชบุรี-จอมบึง-โพธาราม)

- เช้า - ตลาดน้ำดำเนินสะดวก  
สาย - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี  
- ชมและเลือกซื้อผ้าขึ้นดินจกหรือเลือกซื้อขลุ่ย  
- แคนี่ที่ดอนแร่  
บ่าย - ถ้ำจอมพล ถ้ำเขabin สวนพฤกษศาสตร์  
เขาประทับช้าง  
- แวะซื้อตุ๊กตาผ้าบ้านสิงห์

- เย็น (๑๗.๓๐) - รอชมค้างคาวที่เขาช่องพราน ก่อนเดินทาง  
กลับ

### แบบไปเช้าเย็นกลับ เส้นทางวงรอบใหญ่

(ดำเนินสะดวก-สวนผึ้ง-จอมบึง-โพธาราม)

- เช้า - ตลาดน้ำดำเนินสะดวก  
สาย - สู้สวนผึ้ง อาบน้ำแร่ที่บ่อคั้ง  
- ชมพิพิธภัณฑ์ภักโหว้ย ไปงูป  
บ่าย - ถ้ำจอมพล ถ้ำเขabin  
เย็น - รอชมค้างคาววัดเขาช่องพราน ก่อนเดินทาง  
กลับ

### สิ่งอำนวยความสะดวกในจังหวัดราชบุรี

สถานที่พัก (รหัสทางไกล ๐๓๒)

(ราคาห้องพักในเอกสารนี้เปลี่ยนแปลงได้ โปรดสอบถามจากโรงแรม  
ก่อนเข้าพัก)

#### อำเภอเมือง

กาญจนะโฮเต็ล ๑๑๘ ถ.คชาธร โทร. ๓๓๗๒๖๒, ๓๒๖๕๖๐  
จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๑๕๐-๓๐๐ บาท

ไกลเด็น ซิตี (ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔ กิโลเมตร) ๗๖/๑ หมู่  
๕ ถ.เพชรเกษม โทร. ๓๑๗๑๔๐-๔ โทรสาร ๓๑๗๑๔๕ จำนวน ๒๑๐  
ห้อง ราคา ๑,๐๕๐ บาท

ครัวหลวงรีสอร์ท ๕๙ หมู่ ๒ ถ.เพชรเกษม โทร. ๓๒๑๒๒๑,  
๓๒๖๘๔๘, ๓๑๖๘๘๘ โทรสาร ๓๒๖๘๔๙ จำนวน ๔๐ หลัง ราคา  
๗๒๐ บาท

นำสิน ๒-๑๖ ถ.ไกรเพชร โทร. ๓๓๗๕๕๑, ๓๒๖๒๓๘ โทรสาร  
๓๓๗๖๓๓ จำนวน ๗๘ ห้อง ราคา ๒๕๐-๕๒๐ บาท

ราชบุรีดี ๑ ๔๓/๑ ถ.อุดมสิริ โทร. ๓๓๗๕๕๒, ๓๓๗๓๐๒ จำนวน  
๕๐ ห้อง ราคา ๒๖๐-๕๕๐ บาท

โรงแรมกวางฮั่ว ๒๐๐/๒๐๒ ถ.อัมรินทร์ โทร. ๓๓๗๑๑๙ จำนวน  
๒๐ ห้อง ราคา ๑๐๐-๑๒๐ บาท

ศาลาไทย ๖๕ ถ.คชาธร ต.หน้าเมือง โทร. ๓๓๗๑๗๒ จำนวน  
๔๔ ห้อง ราคา ๑๕๐-๕๐๐ บาท

หงษ์ฟ้า ๑๓/๑๗ ถ.ราษฎร์ยินดี ต.หน้าเมือง โทร. ๓๓๗๔๔๔  
จำนวน ๓๐ ห้อง ราคา ๑๗๐-๒๓๐ บาท

อารยะ ๑๘๗/๑-๑๒ ถ.ไกรเพชร โทร. ๓๓๗๗๘๑-๒ จำนวน ๘๐  
ห้อง ราคา ๒๕๐-๔๘๐ บาท

### อำเภอดำเนินสะดวก

บ้านสุขโขศรีสอร์ท ๑๐๓ หมู่ ๕ ต.ท่านัด โทร. ๒๕๕๓๐๑, ๒๕๕๔๔๔๒, ๓๕๕๗๔๔ จำนวน ๔๐ ห้อง ราคา ๒๕๐-๑,๖๐๐ บาท

### อำเภอบ้านโป่ง

เกษมสุข ๒/๔๘ ถ.แสงชูโต ต.บ้านโป่ง โทร. ๒๑๑๓๔๔, ๒๒๑๐๒๗ จำนวน ๗๐ ห้อง ราคา ๑๕๐-๔๒๕ บาท

ไทยนารีเวอร์ไซด์ ๑๔/๕๐ หมู่ ๔ ถ.แสงชูโต โทร. ๒๑๑๔๔๗-๘ โทรสาร ๒๒๑๑๕๕ จำนวน ๑๔๐ ห้อง ราคา ๒๕๐-๑,๕๐๐ บาท

ไทยนาโฮเต็ล ๑๔/๑๔ ถ.แสงชูโต ต.ปากแรต จำนวน ๑๔๐ ห้อง ราคา ๒๐๐-๑,๒๐๐ บาท โทร. ๒๑๑๔๔๗-๘

ทิพย์โฮเต็ล ๑๐๕ ซ.กระจ่างวัฒนา โทร. ๒๑๑๓๔๖ จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๑๒๐-๑๘๐ บาท

วิลล่าโฮเต็ล ๓๐/๒ ถ.แสงชูโต โทร. ๒๒๑๓๑๒ จำนวน ๕๕ ห้อง ราคา ๒๐๐-๖๐๐ บาท

### อำเภอโพธาราม

แสนสุขโฮเต็ล ถ.โชคชัย จำนวน ๑๘ ห้อง ราคา ๕๐๐ บาท

### อำเภอจอมบึง

ราชบุรี คันทรี คลับ ๕๕ หมู่ ๑๐ ต.ปากช่อง โทร. ๒๖๑๒๒๓-๖ จำนวน ๕๐ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๑,๘๐๐ บาท

### อำเภอสวนผึ้ง

เดียนล้อมคันทรีโฮม ๑๑๑/๑ หมู่ ๑๑ ต.ท่าเคย มีบ้านพัก จำนวน ๖ หลัง ราคา ๒,๖๐๐-๔,๐๐๐ บาท โทร. ๐๑-๒๖๔-๖๐๐๖, ๓๖๔๑๑๑,

๓๖๔๒๒๒

บ้านบัววัฒนา ๒๖/๑ หมู่ ๗ ต.สวนผึ้ง โทร. ๓๕๕๐๘๑, ๓๕๕๐๘๓, ๓๕๕๒๐๑, ๒๒๑๑๔๔, ๐๑-๔๔๑-๘๒๔๔ จำนวน ๗ ห้อง ราคา ๑,๒๐๐-๑,๘๐๐ บาท

บ้านห้วยน้ำใส ๑๗๓ หมู่ ๓ ต.สวนผึ้ง โทร. ๐๑-๒๑๐-๓๕๔๑ มีบ้านพัก ราคา ๕๐๐-๒,๐๐๐ บาท

บ่อคลึงฮอทสปริง บ่อคลึง-สวนผึ้ง เลย์อำเภอสวนผึ้งไป ๑๕ กิโลเมตร โทร. ๓๒๕๐๒๔ กรุงเทพฯ โทร. ๒๗๔-๘๖๕-๗๑, ๒๕๔-๓๓๐๐, ๒๕๔-๓๒๕๖ มีบ้าน ๓ หลังๆ ละ ๑๐-๒๐ คน ราคา ๑,๒๐๐-๓,๕๐๐ บาท (มีเดินให้เช่า)

ภโวทัย (อยู่ในพิพิธภัณฑภโวทัย) ๔๔ ถนนสวนปาลิโรกิต-สวนผึ้ง ต.ตะนาวศรี สำนักงานในตัวเมืองราชบุรี โทร. ๓๕๒๐๕๓, ๒๒๑๑๔๔, ๐๑-๔๘๖-๔๘๐๔ อำเภอสวนผึ้ง โทร. ๓๕๕๑๔๒-๔ มีบ้านพัก ๖ หลัง ราคา ๑,๕๐๐-๔,๕๐๐ บาท

สวนนางพญา เลย์ อ.จอมบึง ไปประมาณ ๒๘ กิโลเมตร ตามเส้นทางชฎาพายุ-โป่งน้ำร้อน โทร. ๐๑-๒๑๕-๒๘๑๗ กรุงเทพฯ โทร. ๕๓๔-๘๓๕๔-๕, ๕๓๒-๔๗๘๔ โทรสาร ๕๓๒-๔๑๑๒ จำนวน ๓๓ ห้อง ราคา ๕๐๐-๑,๕๐๐ บาท มีบ้านพัก ๔ หลัง ราคา ๒,๕๐๐ บาท

สวนผึ้งแลนด์ ๑๐๗/๒ หมู่ ๕ ต.บ้านคา โทร. ๓๕๕๒๑๘ จำนวน ๒๒ ห้อง ราคา ๕๐๐ บาท

### ร้านอาหาร (รหัสทางไกล ๐๓๒)

#### อำเภอเมือง

ก้วยเตี่ยวไร่ราชบุรี ๒๐๔ ถ.เพชรเกษม ต.หน้าเมือง โทร. ๓๑๔๖๕๗, ๓๓๘๘๐๒ (ก้วยเตี่ยวหมูใส่ไข่ต้ม)

โกเขียง ถ.หัวอุทอง



เราตนเอง ถ.มนตรีสุริยวงศ์

ครัวหลวงศรีสอร์ท ถ.เพชรเกษม

จันทร์เพ็ญ ๒๔๑/๓๒ ถ.ราษฎร์ยินดี ต.หน้าเมือง โทร. ๓๓๗๑๓๘  
(เต้าหู้น้ำแดง ปลาตาก อาหารตามสั่ง)

ลอยแก้ว ถ.เพชรเกษม โทร. ๓๓๗๑๐๒, ๓๒๒๔๔๗ (อาหารจีน  
รับจัดโต๊ะจีน)

อาหารไทยราชบุรี ถ.คทาธร โทร. ๓๓๗๒๕๙(หมูชะมวง ปลาร้าล้น  
แกงเลียง)

เนื้อต้มบ้านสิงห์ (ใกล้โรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี) ถ.คทาธร

เนื้อลวกบางเลน ถ.เพชรเกษม

บ้านคุณหญิง ถ.สมบุญกุล

เป็ดย่างน้ำผึ้ง ถ.แม่น้ำลี้ โทร.๓๓๗๗๔๐

จีนรส ๓๕๖-๘ ถ.อัมรินทร์ ต.หน้าเมือง โทร. ๓๓๗๑๑๘ (อาหาร  
จีน, รับจัดโต๊ะจีน)

เรือนแพ ๑๒๑ หมู่ ๑ ถ.เพชรเกษม (เชิงสะพานศิริลักษณ์) โทร.  
๓๒๑๘๗๗ (อาหารไทย, จีน)

แพแม่น้ำ (เชิงสะพานศิริลักษณ์ ฝั่งท่าเสา)ถ.เพชรเกษม

แพกุ้ง (ทางไปอำเภอดำเนินสะดวก) ๓๐๐/๑ ถ.มนตรีสุริยวงศ์ ซ.๑๓  
ต. หน้าเมือง โทร. ๓๑๘๓๔๘ (อาหารไทยตามสั่ง)

สายฝน ถ.มนตรีสุริยวงศ์ โทร. ๓๓๗๐๗๙, ๓๓๘๕๔๑

ชวดข้าวมันไก่ (หน้าสถานีรถทัวร์ราชบุรี-กทม.) ถ.ไกรเพชร

#### อำเภอดำเนินสะดวก

ก๋วยเตี๋ยวชาวสวน ใกล้โรงพยาบาลดำเนินสะดวก โทร. ๒๕๕๑๐๕

#### อำเภอบ้านโป่ง

บ้านโป่งโบล ถ.แสงชูโต ต.ท่าผา โทร. ๒๑๑๓๙๖, ๒๒๑๑๖๗

แพแม่น้ำ ถ.แสงชูโต

แฟริมน้ำ ถ.ริมน้ำ

แพเสน่ห์ชายน้ำ ถ.เบิกไพรริมแม่น้ำแม่กลอง

มธุรส ๓๐ ม. ๓ ถ.แสงชูโต ต.ท่าผา โทร. ๒๒๑๒๐๙ (หมี่กรอบ  
ไก่ไทยผัดซีอิ้ว)

วันดี ถ.เขางู-เบิกไพร

#### อำเภอโพธาราม

เจ็ออน ๓๔ ถ. โชคชัย ต.โพธาราม โทร.๒๓๑๖๗๘ (ก๋วยเตี๋ยวไก่,  
หมู, หมูสะเต๊ะ)

หอยทอดนายดี (หน้าวัดโพธาราม)

#### อำเภอจอมบึง

บึงหงาย (ไช่ตุน) ต.จอมบึง โทร.๒๖๑๒๘๙

ลมโชย ถ.ราชบุรี-จอมบึง ก่อนถึงที่ว่าการอำเภोजอมบึงประมาณ  
๕ กิโลเมตร โทร. ๒๖๑๐๐๙

#### อำเภอสวนผึ้ง

ครัวกะเหรี่ยง ๑๙๖ ต.สวนผึ้ง โทร.๓๙๕๑๖๖

เจ็พยอม ถ.บางแพ-โพหัก

ป่าห่อ (หน้าที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง)

พุทรา ๑/๓ หมู่ ๑ ถ.ราชบุรี-ผาปก ต.ท่าเคย โทร. ๓๖๔๒๒๙

ภโวทัย (อยู่ในพิพิธภัณฑภโวทัย) ๙๔ ถนนสวนปาสิริกิติ์-สวนผึ้ง  
ต. ตะนาวศรี สำนักงานในตัวเมืองราชบุรี โทร.๓๔๒๐๕๓, ๒๒๑๑๘๙, ๐๑-

๔๘๖-๔๘๐๔ อำเภอสวนผึ้ง โทร ๓๔๕๑๓๒-๔

สินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก (รหัสทางไกล ๐๓๒)

ประเภทเครื่องปั้นดินเผา

อำเภอเมือง

โอ่งดินทอง ๕๗/๒ ม. ๔ ถ.เพชรเกษม (สายเก่า) ต.โคกหม้อ  
โทร. ๓๒๓๘๙๒

ถ้วยชาม ๒๓๔/๑ ถ.เจดีย์หัก ต.เจดีย์หัก โทร. ๓๓๗๕๗๔,  
๓๒๑๗๖๑, ๓๒๓๖๓๐, ๓๑๓๖๐๒

รัตนโกสินทร์ ๑ ๑๒๔ ม. ๔ ถ.เพชรเกษม (สายใหม่) ต.โคกหม้อ  
โทร. ๓๒๑๓๒๒, ๓๒๑๓๒๓, ๓๑๖๗๖๗

รัตนโกสินทร์ ๒ ๘๒ ม.๕ ถ.เขาวง ต.เจดีย์หัก โทร. ๓๔๑๐๘๙  
งานรู้งศิลป์ ๔๑/๓ ถ.เจดีย์หัก ต.หน้าเมือง โทร. ๓๒๑๓๗๑,  
๓๓๗๗๗๑

สยามราชเครื่องเคลือบ ๑๓๐/๒ ม.๔ ถ.เพชรเกษม ต.โคกหม้อ  
โทร. ๓๓๗๕๐๒

อำเภอบ้านโป่ง

ราชาเซรามิค ถ.ทรงพล

ประเภทสิ่งทอ

อำเภอเมือง

ไทยเจริญ ๑๗/๑๙ ถ.อุดมศิริ ต.หน้าเมือง โทร.๓๓๘๕๓๐, ๐๑-  
๙๔๓-๙๔๒๕

ยี่งอหวล ถ.อุดมศิริ โทร.

ราชบุรีการทอ ถ.อุดมศิริ

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล ๐๓๒)

สำนักงานจังหวัดราชบุรี

๓๒๗๖๕๙-๖๐, ๓๓๗๘๔๐

เทศบาลเมืองราชบุรี

๓๓๗๐๗๕, ๓๓๗๖๘๒-๔,

๓๓๗๖๘๘, ๓๓๗๑๓๔

โรงพยาบาลจังหวัดราชบุรี

๓๒๗๙๙๙

สถานีตำรวจภูธร

๓๑๕๔๙๔-๖, ๓๓๗๒๑๒

ไปรษณีย์

๓๓๗๓๘๕, ๓๓๗๑๖๘

สถานีเดินรถประจำทางปรับอากาศ

๓๒๒๗๗๖, ๓๒๕๑๕๒,

๓๓๗๒๗๖

บริษัท ราชบุรี กลุ่ม ๗๖ จำกัด

๓๓๘๔๓๙

สถานีรถไฟราชบุรี

๓๓๗๐๐๒

ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้  
สงวนลิขสิทธิ์ หากนำไปจัดพิมพ์เพื่อการจำหน่าย

จัดทำโดย

งานพัฒนาข่าวสาร  
กองบริการท่องเที่ยว  
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย  
สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต ๒ (เพชรบุรี)

๕๐๐/๕๑ ถนนเพชรเกษม

อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐

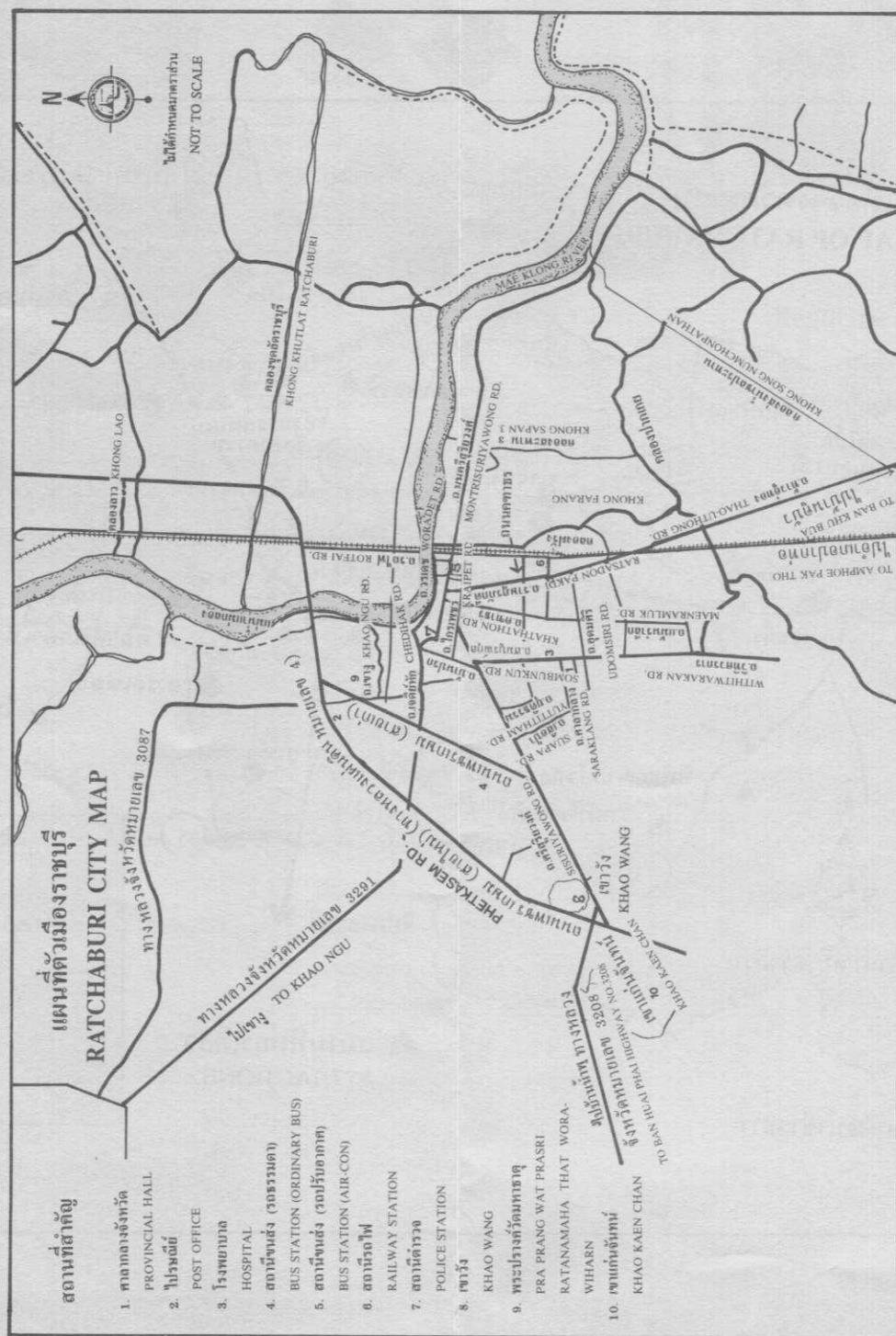
โทร. (๐๓๒) ๔๗๑๐๐๕-๖ โทรสาร (๐๓๒) ๔๗๑๕๐๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ : เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

ให้บริการบริษัทฯ เกี่ยวที่มีใบอนุญาต  
ท่านจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ช่วยใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเคารพวิถีไทย





แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี  
TOURIST MAP OF RATCHABURI

